

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	7
-------------	---

BİRİNCİ KISIM SON ALAY MÜFTÜSÜ

HAFİZ HASAN FEYZİ AKINCI.....	10
Tahsil Hayatı	10
Edirne'de İlk Cuma	11
Çakmak Arkadaşın mı?	13
Mushafa Yemin.....	14
Müftülükten Hastane Müdürlüğüne	15
Hasan Feyzi Efendi'nin Mirası.....	17

İKİNCİ KISIM ORDUDA DİN SUBAYLARI

Peygamber Ocağı?.....	30
Kışlada Cemaatle Namaz	30
Kışlada Tasavvuf.....	31
Islahat Devri.....	31
Modern Daimi Kadro	32
Tabur İmamlarının Sayısı	33
Hurafeden Hakikate	33
Askeri Protokol.....	34
Kaç Tabur İmamı var?	34
Osmanlı Ordusunda Papaz?	35
Meşrutiyet Devri	35
İmamlara Yeni Vazifeler	36
Kahraman Tabur İmamları	37
Yeni Devir ve Orduda Din.....	38
NATO Hatırına	38
Moral Geceleri	39

Dünya Ordularında Din Subayları	40
Dört Kahraman Din Subayı	43
Pelerinden Din Subayına	43

ÜÇÜNCÜ KISIM AHİRET YOLU

Ahiret Yolu kitabına dair	71
AHİRET YOLU	72
ÖNSÖZ	73
Giriş	75
Ana ve Babanın Çocuklarına Öğretmenliği	76
İmanın Aslı	77
İmanın Şartları	79
Gusül	83
Abdest	83
Teyemmüm	84
Namaz	84
Namaza Giriş	89
Oruç	90
Salat	94
Hac	95
Zekât	95
Kelime-i Şahadet	95
Farzların Aksamı [Kısımları]	96
Sefer ve Hazar	96
Farzların Adedi	97
İslâm Dininin Desteği	98
Vitir Namazı	100
İyi Bir Müslüman Nasıl Olur	100
Allahü Teâlâ ile Alışveriş	101
İktisat ve Tasarruf	104
Allah Aşkı	105
Dinî Medeniyet	106
Sözün Özü	107
Okunan Ezanlar	110
Okuttuğumuz Ezanlar Yanlış mı?	110

TAKDİM

Din hissi, vatan ve millet sevgisi, orduları harb meydanında motive eden, onları zaferden zafere koşturan en mühim amil olmuştur. Moral cihetten güçlü ordular, zor şartlar altında kendilerinden üstün güçleri mağlup edebilmiştir.

Osmanlı Devleti'nin misyonunu gazâ ruhu teşkil eder. Gazâ, Allah'ın ismini her yere yaymak demektir. Taarruz esnasında "Allah! Allah!" diye bağırarak da bunu sembolize eder. İşte bu ruhun, Osmanlıları üç kıtada muzaffer ettiğini Paul Wittek gibi ecnebi tarihçiler de söylemektedir.

Bu sebeple Osmanlı ordusunda dinî prensiplere riayet mühim yer tutardı. Asker ve zabitlerin (subayların) ibadetlerini yerine getirmesine ve günah işlememesine ehemmiyet verilirdi. Mütedeyyin asker ve zabitler terfi ve mükâfata nail olur; lâkayt davrananlar orduda barınamazdı. Orduya, "Peygamber Ocağı" denmesinin hikmeti de bu idi.

Bu kitabın mevzuunu teşkil eden Hafız Hasan Feyzi Akıncı, Osmanlı ordusunun son alay müftüsü olduğu gibi, yarbay rütbesine kadar çıkan yegâne alay müftüsüdür. Cumhuriyet devrinde de moral subayı olarak hizmet vermiş; bazen personel subayı olarak istihdam edilmiştir.

Büyük dayımız olan ve aynı zamanda büyük halamızla evlenen Hasan Feyzi Efendi, emsalleri arasında mümtaz bir mevki taşıyan çok yönlü bir zattır. Hem ordudaki vazifesi esnasında yıllarca askerinin irşadıyla meşgul olmuş; hem de ordu dışında halkın aydınlatılması hususunda mesai sarf etmiştir. Bu cihetle bilhassa uzun yıllarını geçirdiği Antalya'da tanınmış, sevilmiş ve herkesten hürmet görmüştür.

Hasan Feyzi Efendi'nin hayatı ve hatıraları kitabın birinci kısmını teşkil eder. Sağlığında “Bir Hâki Urbalının Hatıraları” başlığı ile hayatını yazmaya başlamış, ama tamamlayamamış, müsveddeleri de kaybolmuştur. O hatırayı yaşatmak adına kitaba bu isim verilmiştir. Hâki urba, orduda üniforma olarak giydiği hâki renkteki cübbedir. Hâki, askeriyeye, cübbe de ilmiyeye mensubiyetini sembolize eder.

Türk ve dünya ordularındaki din subayları, kitabın ikinci kısmında ele alınmıştır. Bu kitabın üçüncü kısmını teşkil eden Ahiret Yolu kitabı, Hasan Feyzi Efendi tarafından muhtemelen askerlerin dinî irşadı için yazılmıştır.

Hasan Feyzi Akıncı'nın, dedesinin ismini taşıyan torunu Hasan Akıncıoğlu Bey, kadirşinaslık gösterip, kitabın yeniden basılmasını arzu ettiğini söyleyerek, bunu benim yapmamı rica etti. Bu zevkli vazifeyi yerine getirmekten dolayı müteşekkirim.

Ahiret Yolu kitabını üç çeyrek asır sonra tekrar neşrederken, Hasan Feyzi Efendi'yi rahmetle anıyor; müellifinin hayırla yâdına ve okuyanların istifade etmesine vesile olmasını temenni ediyoruz.

Ekrem Buğra Ekinci

İstanbul 2026

BİRİNCİ KISIM

SON ALAY MÜFTÜSÜ

